	प्रश्नपत्रि Pap	ooklet Code & Serial No. का कोड व क्रमांक er-II
	HOME S	CIENCE
Sig	nature and Name of Invigilator	Seat No.
_	ignature)	(In figures as in Admit Card)
(N	lame)	Seat No.
2. (S	ignature)	(In words)
(N	- Iame)	OMR Sheet No.
	N - 17220	(To be filled by the Candidate)
	e Allowed : 2 Hours]	[Maximum Marks : 200
-	nber of Pages in this Booklet : 32	Number of Questions in this Booklet : 100
1. 2. 3.	 Instructions for the Candidates Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page. This paper consists of 100 objective type questions. Each question will carry two marks. All questions of Paper II will be compulsory. At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows: (i) To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet. (ii) Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet will be ereplaced nor any extra time will be given. The same may please be noted. (iii) After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet. Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item. Example : where (C) is the correct response. 	विद्यार्थ्यांसाठी महत्त्वाच्या सूचना 1. परिक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोप-यात लिहावा. तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा. 2. सदर प्रश्नपत्रिकेत 100 बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास दोन गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे. 3. परीक्षा सुरू झाल्यावर विद्यार्थ्याला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनीटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तपासून पहाव्यात. (i) प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्विकारू नये. (ii) पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिका स्विकारू नये. (ii) पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिका स्विकारू नये. (ii) पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिका स्विकारू नये. (iii) पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिका स्विकारू नये. (iii) पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिका स्विकारू नये. (iii) पहिल्या पृष्ठोकरीलि एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून पहावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चुकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळही वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यानी नॉद घ्यावी. (iii) वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पाहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकोवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा. 4. प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळ्य/निळ्य करावा. उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.
5.	Your responses to the items are to be indicated in the OMR Sheet given inside the Booklet only. If you mark at any place	(A) (B) (D) 5 गा प्रध्याधिकोनीन प्रधानी रुपो शो प्राप्त अन्याधिकोनन नर्णनालीन
6. 7. 8.	other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated. Read instructions given inside carefully. Rough Work is to be done at the end of this booklet. If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.	 या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत. इतर ठिकाणी लिहिलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत. आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात. प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोऱ्या पानावरच कच्चे काम करावे. जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणा व्यतिरीक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खूण केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमार्गांचा
9.	You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.	अवलंब केल्यास विद्यार्थ्याला परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल. 9. परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्याने मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापि, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे. 10. फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा.
10.	Use only Blue/Black Ball point pen.	10. कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.
11. 12.	Use of any calculator or log table, etc., is prohibited. There is no negative marking for incorrect answers.	12. चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.

Home Science Paper II गृह⁻विज्ञान प्रश्नपत्रिका II

Not	Time Allowed : 120 Minutes][Maximum Marks : 200Note : This Paper contains Hundred (100) multiple choice questions. Each question carrying Two (2) marks. Attempt All questions.सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण शंभर (100) बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला दोन (2) गुण आहेत. सर्व प्रश्न सोडवा.			
1.	The motifs that represent any unknown form is known as : (A) Abstract (B) Geometric (C) Natural (D) Stylized	1.	कोणताही माहित नसलेला घटक वापरून तयार होणारे मोटिफ म्हणजे : (A) केवल मोटिफ (B) भौमितिक मोटिफ (C) नैसर्गिक मोटिफ (D) अलंकारिक मोटिफ	
2.	 (b) Styllzed The resources that originate internally are called : (A) Community resources (B) Non-human resources (C) Human resources (D) Material resources 	2.	 अंतर्गत रित्या निर्माण केल्या जाणाऱ्या साधनांना खालीलपैकी काय म्हणले जाते ? (A) सामुदायिक साधने (B) अमानवीय साधने (C) मानवीय साधने (D) भौतिक साधने 	
3.	 Heavy physical work can cause : (A) Mental fatigue (B) Psychological fatigue (C) Transient fatigue (D) Localized muscular fatigue 	3.	अति शारीरिक कामामुळे खालीलपैकी कोणता परिणाम आढळतो ? (A) मानसिक थकवा (B) मनोवैज्ञानिक थकवा (C) ट्रांझियंट थकवा (D) विशिष्ट स्नायूंचा थकवा	
	3 [P.T.O.			

4.	Human concept of management emphasizes on :	4.	व्यवस्थापनाची मानवीय संकल्पना खालीलपैकी कशाला प्राधान्य देते ?
	(A) Increase in efficiency		(A) कार्यक्षमतेमध्ये वाढ
	(B) Job perfection		(B) कार्याची परिपूर्णता
	(C) All round development of family members		(C) कुटुंबातील सदस्यांचा सर्वांगीण विकास
	(D) Increase in standard of living		(D) राहणीमानाच्या स्तरामध्ये वाढ
5.	Repetitive work processes lead to :	5.	पुन: पुन: केल्या जाणाऱ्या प्रक्रियांचा परिणाम खालीलपैकी कशात होतो ?
	(A) MSD problems		(A) एम एस डी
	(B) Blood pressure		(B) रक्तदाब
	(C) Workload increase		(C) कार्यभारामध्ये वाढ
	(D) Injuries		(D) जखमा
6.	The buying process for a consumer starts from :	6.	ग्राहकाची खरेदी करण्याची प्रक्रिया खालीलपैकी कशाने सुरू होते ?
	(A) Information search		(A) माहितीचा शोध
	(B) Need recognition		(B) गरज ओळखणे
	(C) Alternatives available		(C) पर्यायांची उपलब्धता
	(D) Purchase decision		(D) खरेदीचा निर्णय
7.	Those who often initiate the buying proposal are :	7.	सर्वसाधारणपणे खरेदीचा प्रस्ताव जे सुरू करतात ते म्हणजे :
	(A) Buyers		(A) खरेदीकर्ते
	(B) Deciders		(B) निर्णयकर्ते
	(C) Sellers		(C) विक्रेता
	(D) Users		(D) वापरकर्ते

[P.T.O.

प्रशिक्षणाची आवश्यकता आहे हे शोधण्याचा

स्रोत कोणता ? training needs ? (A) परफॉरमन्स मुल्यांकन (A) Performance evaluation (B) अनुकरण (B) Simulation (C) केस स्टडी (C) Case study (D) रोल प्ले (D) Role play सहकाऱ्यांच्या कामगिरीचे मूल्यमापन खालीलपैकी Peer performance appraisal is 9. 9. कोण करते ? carried out by : (A) लगतचा सहकारी (A) Immediate supervisor (B) व्यवस्थापक (B) Manager (C) सहकारी कर्मचारी (C) Fellow employees (D) ग्राहक (D) Customers खालीलपैकी कोणते मौद्रिक उत्पन्नाचे उदाहरण 10. 10. The example of money income is : आहे ? (A) Teacher teaching own child (A) शिक्षक स्वतःचे मूल शिकविते (B) Profit received from shares (B) भागपत्रांमधून मिळालेला फायदा (C) Rent paid to the landlord (C) घरमालकाला दिलेले भाडे (D) एखाद्याच्या बागेमध्ये वाढविलेली फळे (D) Using fruits and vegetables आणि भाज्या वापरणे from one's garden 11. पी.ए.एन. चे पूर्ण रूप : 11. The full form of PAN is : (A) प्रिव्हियस अकाउंट नंबर (A) Previous Account Number (B) प्रेझेंट अकाउंट नंबर (B) Present Account Number (C) परमनन्ट अकाउंट नंबर (C) Permanent Account Number (D) परमनन्ट अक्रेडिटेड नंबर (D) Permanent Accreditated Number

8.

8.

Which is the source for assessing

12.	The heat that is trapped inside the earth is known as :	12.	पृथ्वीमध्ये बंदिस्त झालेल्या उर्जेला खालीलपैकी हे म्हणले जाते :
	(A) Thermal energy		(A) थर्मल एनर्जी
	(B) Mechanical energy		(B) मेकॅनिकल एनर्जी
	(C) Kinetic energy		(C) कायनेटिक एनर्जी
	(D) Geothermal energy		(D) जीओथर्मल एनर्जी
13.	The hardwood like cherry, maple, beech has grains.	13.	चेरी, मॅपल, बीच इत्यादीं सारख्या हार्डवूडमध्ये खालीलपैकी कोणत्या ग्रेन्स आढळतात ?
	(A) Light		(A) फिकट
	(B) Dark		(B) गडद
	(C) Open		(C) ओपन
	(D) Closed		(D) क्लोज्ड
14.	The window covering made from the	14.	कापडापासून बनविलेले विंडो कव्हरिंग म्हणजे :
	fabric is called :		(A) व्हेनेशियन ब्लाईंड
	(A) A venetian blind		(B) कर्टन
	(B) A curtain		(C) ड्रेपरी
	(C) A drapery		
	(D) A vertical blind		(D) व्हर्टिकल ब्लाईंड
15.	Dizygotic twins are :	15.	डिजीगॉटिक जुळे हे :
	(A) Genetically identical		(A) आनुवंशिकदृष्टया सारखे असतात
	(B) Come from single fertilized egg cell		(B) एकाच फर्टिलाइज्ड अंड्यांच्या पेशीतून आलेले असतात
	(C) May be of same or different sex		(C) एकाच किंवा भिन्न लिंगातून आलेले असतात
	(D) Are not really twins but only appear to be so		(D) वास्तविक जुळे नसतात पण जुळ्यासारखे दिसतात

guide and structure play : (A) Head Start (B) Froebel's Philosophy (C) Constructivist Approach (D) Reggio Emilio Approach 17. The Waldorf educational approach emphasizes balanced development of : (A) Head and Heart (B) Heart and Hands (C) Head and Hands (D) Head, Heart and Hands 18. Ottis media is known as : (A) Stomach infection (B) Middle ear infection (C) Children media (D) Chest infection

16. Gifts and occupations are used to

- 16. गिफ्ट व आक्युपेशन्स हे खेळामध्ये मार्गदर्शन करण्याकरिता व खेळ स्वंरचित करण्याकरिता हे उपयोग होतो :
 - (A) हेड स्टार्ट
 - (B) फ्रॉबेल्स फिलोसॉफी
 - (C) कन्स्ट्रक्टीव्हिस्ट अप्रोच
 - (D) रेगिओ इमिलिओ अप्रोच
- 17. वेलडॉर्फचा शैक्षणिक दृष्टिकोन याचा संतुलित विकासावर भर देतो :
 - (A) डोके आणि हृदय
 - (B) हृदय आणि हात
 - (C) डोके आणि हात
 - (D) डोके, हृदय आणि हात
- 18. ओटीज मिडीयाला हे म्हणतात :
 - (A) पोटातील संसर्ग
 - (B) मध्यकर्णातील संसर्ग
 - (C) लहान मुलाचे माध्यम
 - (D) छातीतील संसर्ग

- 19. Biological ageing :
 - (A) Is an estimate of the individual's position with respect to her or his potential life span
 - (B) Is number of years that have elapsed since a person's birth
 - (C) Refers to individuals adaptive capacities
 - (D) Refers to social rules and expectations people hold for themselves as well as those others impose on them
- 20. Erikson used the term 'Distantiation' to describe :
 - (A) Distance we keep between ourselves and others during personal conversation
 - (B) Our ability to distance ourselves from our family of origin
 - (C) The time we need to progress between one developmental state to the next
 - (D) The readiness all of us have to distance ourselves from others when we feel threatened by their behaviour

- 19. जैविक वृद्ध होणे म्हणजे :
 - (A) हा वैयक्तिक स्थितीचा अंदाज असतो कि
 जो तिच्या किंवा त्याच्या संभाव्य आयुष्याशी
 निगडित असतो
 - (B) व्यक्तीच्या जन्मापासून निघून गेलेली काही
 वर्षे
 - (C) व्यक्तीच्या अनुकूल क्षमतेशी संदर्भित करणे
 - (D) सामाजिक भूमिका, त्यांच्याप्रती लोकांच्या असलेल्या अपेक्षा व दुस-यांकडून त्यांच्यावर लादल्या जाणे हा संदर्भ
- इरिकसनने उपयोगात आणलेल्या 'डीस्टॅनटीएशन'
 या संज्ञेचे वर्णन करा :
 - (A) वैयक्तिक संभाषणात स्वतः व दुस-यामध्ये
 आपण अंतर ठेवतो
 - (B) आपल्या मूळ कुटुंबापासून स्व:तला दूर
 ठेवण्याची क्षमता
 - (C) विकासाच्या एका टप्प्यातून दुस-या टप्प्यात जाण्याकरिता आपल्या प्रगतीला लागणारा वेळ
 - (D) जेव्हा दुस-याच्या वर्तनाने धोका आहे असे वाटते तेव्हा स्वत:ला दुस-यापासून दूर ठेवण्याची तयारी असायला हवी

- 21. The following period of exploration individual's commitment to values, beliefs and goals is :
 - (A) Identity achievement
 - (B) Identity moratorium
 - (C) Identity foreclosure
 - (D) Identity diffusion
- 22. One of the following does *not* include the Acts of Child Labour :
 - (A) Child Labour Prohibition and Regulation Act (1986)
 - (B) Juvenile Justice (Care and Protection) Children Act (2000)
 - (C) Offences of Harassment under Protection from Harassment Act (1997)
 - (D) The Mines Act (1952)
- 23. Client centric approach focuses on :
 - (A) Unconscious process
 - (B) Past conflicts
 - (C) Conscious process
 - (D) Childhood fantasies

- वैयक्तिक शोधाची मूल्ये, श्रद्धा व ध्येयाशी संबंधित
 असलेला खालील काळ :
 - (A) यशाची ओळख
 - (B) परिपक्वतेची ओळख
 - (C) फौजदारीची ओळख
 - (D) प्रसाराची ओळख
- 22. बालकलाकारांच्या कायद्याशी खालीलपैकी एक लागू होत **नाही :**
 - (A) चाइल्ड लेबर प्रोहिबीशन व रेग्युलेशन ॲक्ट(1986)
 - (B) ज्युव्हेनील जस्टीस (केअर अँड प्रोटेक्शन)
 चिल्ड्रेन ॲक्ट (2000)
 - (C) ऑफेन्सेस ऑफ हरॅसमेंट अंडर प्रोटेक्शन फ्रॉम हरॅसमेंट ॲक्ट (1997)
 - (D) द माइन्स ॲक्ट (1952)
- 23. क्लायंट सेंट्रीक अप्रोच भर देतो :
 - (A) अजागरूक प्रक्रिया
 - (B) भूतकाळातील विवाद
 - (C) जागरूक प्रक्रिया
 - (D) बालपणातील काल्पनिक गोष्टी

a í		a i	
24.	What is the first phase of the life cycle most middle-aged couples go	24.	बहुतेक मध्यम वयातील जोडपे जीवन चक्राच्या कोणत्या पहिल्या टप्प्यातून जातात ?
	through ?		
	(A) Widowhood		(A) विधवा
	(B) Retirement phase		(B) निवृतीचा टप्पा
	(C) Child launching phase		(C) बाल लॉन्चिंग टप्पा
	(D) Childless preretirement period		(D) अपत्य नसलेला पूर्वसेवानिवृतीचा काळ
25.	The terms masculinity and feminity are most closely linked to :	25.	पुरुषत्व व स्त्रीत्व या संज्ञा एकमेकांशी खालीलला निगडित आहेत :
	(A) Sexism		(A) सेक्सीझम
	(B) Gender		(B) जेंडर
	(C) Patriarchy		(C) पॅट्रीआर्की
	(D) Sex		(D) सेक्स
26.	What determines ideal parenting ?	26.	आदर्श पालकत्व काय ठरविते ?
	(A) Role model		(A) रोल मॉडेल
	(B) Adequate supervision		(B) पुरेसे पर्यवेक्षण
	(C) Monitoring		(C) देखरेख
	(D) Instruction		(D) सूचना
27.	In which type of family parents,	27.	कोणत्या कुटुंबामध्ये पालक, आजी–आजोबा व
	grandparents and relatives live together growing more and more		नातेवाईक एकत्रित राहून जास्तीत जास्त वाढतात ?
	common ?		(A) विभक्त कुटुंब
	(A) Nuclear family		
	(B) Joint family		(B) एकत्रित कुटुंब
	(C) Extended family		(C) विस्तारित कुटुंब
	(D) Multimember family		(D) बहुसदस्यीय कुटुंब

- 28. Which of the parenting styles given below encourages to behave with little intervention ?
 - (A) Authoritative
 - (B) Authoritarian
 - (C) Permissive
 - (D) Democratic
- 29. The type of hormonal changes typically experienced by middle aged men :
 - (A) A dramatic drop in testosterone
 - (B) Increase in appetite
 - (C) Unable to father a child
 - (D) Psychological adjustment to declining physical energy
- 30. A concept of sandwich generation refers to :
 - (A) One responsible for both for bringing up their own children and care of their ageing parents
 - (B) One responsible for both work and family
 - (C) One responsible for spouse and children
 - (D) One responsible for both friends and self

- 28. खालील दिल्यापैकी कोणती पालकत्वाची शैली छोट्या हस्तक्षेपाच्या वर्तणुकीला प्रोत्साहन देते ?
 - (A) ऑथोरिएटीव्ह
 - (B) ऑथोरिटेरियन
 - (C) परमीजिव
 - (D) डेमोक्रॅटीक
- 29. मध्यम वयातील पुरुष कोणत्या प्रकारच्या हार्मोनल बदलाला सामान्यत: अनुभवतो ?
 - (A) टेस्टोस्टेरॉनमधील ड्रामॅटीक ड्रॉप
 - (B) भूक वाढणे
 - (C) मुलाचे वडील म्हणून असमर्थ
 - (D) भौतिक उर्जेच्या कमतरतेला मानसिक समायोजन
- 30. सँडविच जनरेशनची संकल्पना संदर्भित करते :
 - (A) जो कि स्वतःच्या मुलांना वाढवितो व वयोवृद्ध पालकांची काळजी घेतो अशा दोर्न्होंना जबाबदार असतो
 - (B) जो कि काम व कुटुंब अशा दोन्हींना जबाबदार असतो
 - (C) जो कि जोडीदार व मुले अशा दोर्न्हींना जबाबदार असतो
 - (D) जो कि मित्र व स्वत: अशा दोन्हींना जबाबदार असतो

11

[P.T.O.

- 31. Fallopian tubes are tied off :
 - (A) Vasectomy
 - (B) Tubal Ligation
 - (C) IUD
 - (D) Abstinence
- 32. What does the acronym "Pocso" stand for ?
 - (A) Permitting children for socialization
 - (B) Protection of children from sedentary offers
 - (C) Protection of children from sexual offences
 - (D) Provision of children for sexual offence
- 33. Role play forms an example for :
 - (A) Expressive technique
 - (B) Association technique
 - (C) Constructive technique
 - (D) Completion technique
- 34. Method demonstration works on the principle of :
 - (A) Learning by doing
 - (B) Learning by believing
 - (C) Learning by teaching
 - (D) Seeing and doing

- 31. फॅलोपियन ट्यूब्ज ह्या बंधनाने बांधल्या असतात : (A) व्हॅसेक्टॉमी (B) ट्यूबल लिगेशन (C) आय. यू. डी.
 - (D) ॲब्सटीनिअंस
- 32. 'पोक्सो'चे संक्षेप रूप म्हणजे :
 - (A) सामाजिकीकरणात मुलांना परवानगी देणे
 - (B) आसक्त गुन्ह्यापासून मुलांचे संरक्षण
 - (C) लैंगिक गुन्ह्यापासून मुलांचे संरक्षण
 - (D) लैंगिक गुन्ह्याबद्दल मुलांसाठी तरतूद
- 33. भूमिका पालन याचे उदाहरण आहे.
 (A) भावात्मक तंत्र
 (B) असोसिएशन तंत्र
 - (C) विधायक तंत्र
 - (D) पूर्ण करण्याचे तंत्र
- 34. पद्धत प्रात्यक्षिक या सिद्धांतावर कार्ये करते.
 - (A) कृती करून शिकणे
 - (B) विश्वास करून शिकणे
 - (C) शिक्षण करून शिकणे
 - (D) पाहणे आणि कृती करणे

35. At which place did Mahatma 35. महात्मा गांधीनी कोणत्या ठिकाणी आपला सेवाग्राम Gandhiji start his Sevagram प्रकल्प सुरू केला ? project ? (A) वर्धा (A) Wardha (**B**) पोहरी (B) Pohri (C) ग्वालियर (C) Gwalior (D) राजकोट (D) Rajkot 36. सामुदायिक विकास कार्यक्रमाचा मुख्य उद्देश : 36. The main aim of the Community Development Programme is : (A) सांस्कृतिक विकास (A) Cultural development (B) तांत्रिक विकास (B) Technological development (C) सामाजिक-आर्थिक विकास (C) Socio-economic development (D) राजकीय विकास (D) Political development 37. मध्याह्न भोजन योजनेत ह्या स्तरांपर्यंत शिकणाऱ्या 37. Mid-day meal scheme covers children studying at : मुलांचा समावेश होतो : (A) Primary level (A) प्राथमिक स्तर (B) Secondary level (B) माध्यमिक स्तर (C) High School level (C) हायस्कूल स्तर (D) शाळेबाहेरील मुले (D) Out of school children यामध्ये बहुउद्देशीय ग्रामीण पातळीवरील 38. The concept of multipurpose village 38. level worker was evolved from : कामगारांची संकल्पना विकसित झाली. (A) Community Development (A) सामुदायिक विकास प्रकल्प Project (B) इतावा पायलट प्रकल्प (B) Etawah Pilot Project (C) राष्ट्रीय विस्तार सेवा (C) National Extension Service (D) गुरगाव प्रकल्प (D) Gurgaon Project

39.	The use of computers in technology transfer is :	39.	तंत्रज्ञान हस्तांतरणामध्ये सगणकांचा वापर : (A) मुक्त विस्तार
	(A) Emancipatory extension(B) Participatory extension		(B) सहभागी विस्तार
	(C) Cyber extension(D) Broad based extension		(C) सायबर विस्तार (D) व्यापकतेवर आधारित विस्तार
40.	Which of the following is associated with the Panchayati Raj ?	40.	खालीलपैकी कोण पंचायतराजशी संबंधित आहे ?
	(A) Shah Commission(B) Nanavati Commission		(A) शाह आयोग (B) नानवटी आयोग
	(C) Balwant Rai Committee(D) Royal Commission		(C) बलवंत राय समिती (D) रॉयल आयोग
41.	Which of the following is <i>not</i> a principle of effective communication ?	41.	खालीलपैकी कोणते प्रभावी संप्रेषणाचे तत्त्व नाही ?
	(A) Persuasive and convincing dialogue		(A) मनवळवणारा आणि अनुकूल संवाद (B) प्रेक्षकांचा सहभाग
	(B) Participation of the audience(C) One-way transfer of information		(C) माहितीचे एकेरी हस्तांतरण
	(D) Strategic use of grapevine		(D) द्राक्षवेलीसारखा रणनीतीचा वापर

- 42. Communication with the help of new media (computers-internet and mobiles) is termed as :
 - (A) Entertainment
 - (B) Interactive communication
 - (C) Interpersonal communication
 - (D) Group communication
- 43. Video-conferencing can be classified as one of the following types :
 - (A) Visual one-way
 - (B) Audio-Visual one-way
 - (C) Audio-Visual two-way
 - (D) Visual two-way
- 44. A short series of lectures by 5-7 experts on a subtopics of a main topic is called :
 - (A) Lecture
 - (B) Workshop
 - (C) Symposium
 - (D) Conference

- 42. नवीन माध्यमांच्या (संगणक-इंटरनेट आणि भ्रमणध्वनी) मदतीने होणा-या संप्रेषणाला म्हणतात.
 - (A) मनोरंजन
 - (B) संवादात्मक संप्रेषण
 - (C) परस्पर संवाद
 - (D) गट संप्रेषण
- 43. व्हिडीओ कॉन्फरन्सिंग खालीलपैकी एक म्हणून वर्गीकृत केले जाऊ शकते :
 - (A) एकतर्फी दृक साधन
 - (B) एकतर्फी दृकश्राव्य साधन
 - (C) दुतर्फी दृकश्राव्य साधन
 - (D) दुतर्फी दृक साधन
- 44. मुख्य विषयाच्या उपविषयक विषयावर पाच ते सात तज्ञांच्या व्याख्यांनाची एक संक्षिप्त शृंखलेला म्हटले जाते.
 - (A) व्याख्यान
 - (B) कार्यशाळा
 - (C) परिसंवाद
 - (D) परिषद

- 45. Any idea or practice which an individual perceives to be new, it is :
 - (A) Adoption
 - (B) Transformation
 - (C) Innovation
 - (D) Diffusion
- 46. A combination of adult education and informal education is called :
 - (A) Education
 - (B) Extension education
 - (C) Formal education
 - (D) Non-formal education
- 47. In extension education the audience is :
 - (A) Homogeneous and diversified goal
 - (B) Heterogeneous and common goal
 - (C) Homogeneous and same curriculum
 - (D) Heterogeneous and diversified goals

- 45. कोणतेही कल्पना किंवा पद्धत जेव्हा एखादी व्यक्ती नव्याने स्वीकारतो ते :
 - (A) ग्रहण करणे
 - (B) हस्तांतरित करतो
 - (C) नाविन्यपूर्ण आहे
 - (D) प्रसारित करणे
- 46. प्रौढ शिक्षण आणि अनौपचारिक शिक्षणाच्या संयोजनाला म्हणतात.
 - (A) शिक्षण
 - (B) विस्तार शिक्षण
 - (C) औपचारिक शिक्षण
 - (D) अनौपचारिक शिक्षण
- 47. विस्तार शिक्षणात प्रेक्षक असतात :
 - (A) एकसारखे आणि विविध ध्येय
 - (B) भिन्नता आणि सामान्य ध्येय
 - (C) एकसारखे आणि समान अभ्यासक्रम
 - (D) भिन्नता आणि विविध ध्येय

JUN-	17220/II-	-C
------	-----------	-----------

- 48. The following represents the Aristotle model :
 - $(A) \ Speaker \rightarrow Speech \rightarrow Audience$
 - (B) Speech \rightarrow Speaker \rightarrow Audience
 - (C) Sender \rightarrow Channel \rightarrow Audience
 - (D) Source \rightarrow Signal \rightarrow Recover
- 49. Learning in a non-formal education programme takes place through :
 - (A) Democratic discussion and dialogue
 - (B) Telephonic conversation
 - (C) Classroom interactions
 - (D) Internet

50. Field trip provides :

- (A) Awareness through direct knowledge
- (B) First hand and direct experience
- (C) Practical knowledge
- (D) New experience

- 48. खालीलपैकी हे ॲरिस्टॉटलची प्रतिकृती दर्शविते :
 - (A) वक्ता → भाषण → प्रेक्षक
 - (B) भाषण \rightarrow वक्ता \rightarrow प्रेक्षक
 - (C) प्रेषक \rightarrow माध्यम \rightarrow प्रेक्षक
 - (D) स्रोत \rightarrow सिंग्नल \rightarrow स्वीकारक
- 49. अनौपचारिक शिक्षण कार्यक्रमात शिकविले जाते.
 - (A) लोकशाही मार्गाने चर्चेतून आणि संवादातून
 - (B) फोनवरील संभाषणातून
 - (C) वर्गामधील चर्चेतून
 - (D) इंटरनेट
- 50. फील्ड ट्रिप प्रदान करणे :
 - (A) प्रत्यक्ष ज्ञानातून जाणीव जागृती
 - (B) प्रथमदर्शी आणि प्रत्यक्ष अनुभव
 - (C) प्रात्यक्षिक ज्ञान
 - (D) नवीन अनुभव

51.	technique involves the	51.	तंत्रामध्ये प्राथमिक माहिती ही
01.	collection of primary data with the	51.	
	use of questionnaire.		प्रश्नावली वापरून गोळा केली जाते.
	(A) Observation		(A) निरीक्षण
	(B) Survey		(B) सर्वेक्षण
	(C) Simulation		(C) अनुकरण
	(D) Experimentation		(D) प्रयोग
52.	Cohort study design is :	52.	कोहोर्ट स्टडी डीझाइन हे होय :
	(A) Descriptive		(A) वर्णनात्मक
	(B) Experimental		(B) प्रयोगात्मक
	(C) Longitudinal		(C) दीर्घकालीन
	(D) Exploratory		(D) अन्वेषक
53.	If a measure has high validity :	53.	जर मापकाची वैधता उच्च असेल तर :
	(A) low reliability is acceptable		(A) कमी विश्वासार्हता स्वीकारार्ह असते
	(B) it must have high reliability		(B) त्याला उच्च विश्वासार्हता असावी लागते
	(C) reliability does not matter		(C) विश्वासार्हतेचा फरक पडत नाही
	(D) reliability is not important		(D) विश्वासार्हता महत्त्वाची नसते
54.	The highest level of measurement	54.	सर्वात उच्च प्रतीची मापन पट्टी म्हणते :
	scale is :		(A) नॉमिनल स्केल
	(A) Nominal scale		
	(B) Ordinal scale		(B) ऑर्डिनल स्केल
	(C) Internal scale		(C) इनटरनल स्केल
	(D) Ratio scale		(D) रेशिओ स्केल

- 55. The thick and thin data refer to :
 - (A) The qualitative and quantitative approach
 - (B) Qualitative
 - (C) Quantitative
 - (D) Soft data
- 56. What is an observation schedule ?
 - (A) A set of explicit rules for assigning behaviour to categories
 - (B) A time table of days on which you plan to carry out your observation
 - (C) A list of questions to ask your intreviewee
 - (D) A way testing for measurement validity
- 57. Which of the following is characteristic of action research ?
 - (A) Variables are controlled
 - (B) Data is qualitative
 - (C) Results demonstrate cause and effect relationship
 - (D) Results are generalizable

- 55. थीक आणि थिन डेटा रेफर टू :
 - (A) गुणात्मक आणि संख्यात्मक ऍप्रोच
 - (B) गुणात्मक
 - (C) संख्यात्मक
 - (D) सॉफ्ट डेटा
- 56. निरीक्षण प्रश्नावली म्हणजे :
 - (A) श्रेण्यांना वर्तनासाठी सुस्पष्ट नियमांचा संच
 - (B) तुम्ही तुमचे निरीक्षण करण्याचे तुमच्या
 नियोजन करण्याच्या दिवसांचे वेळापत्रक
 - (C) मुलाखतीद्वारे तुम्ही प्रश्न विचारण्यांचीयादी
 - (D) कालावधी मोजमाप करणे तपासन्याचे
 तंत्र
- 57. कृतिसंशोधनाचे खालीलपैकी कोणते वैशिष्टे आहे ?
 - (A) चल नियंत्रित
 - (B) डेटा गुणात्मक
 - (C) परिणामकारक आणि परिणाम संबंध दर्शविणे
 - (D) परिणाम सामान्य

- 58. The methodology of studying a phenomenon over a different period of time would be :
 - (A) Experimental
 - (B) Longitudinal
 - (C) Analytical
 - (D) Explanatory
- 59. Which of the following sampling methods is appropriate to study the prevalence of diabetes among male and female in India in 1988, 1998, 2008, 2018 ?
 - (A) Cluster sampling
 - (B) Systematic sampling
 - (C) Convenience sampling
 - (D) Stratified random sampling
- 60. The goal of a formal study is to :
 - (A) Discover future research tasks
 - (B) Expand understanding of a topic
 - (C) Test hypothesis
 - (D) Develop hypothesis

- 58. वेगवेगळ्या कालावधीवर घटनांचा अभ्यास करण्याच्या पद्धती :
 - (A) प्रायोगिक
 - (B) लॉन्जीटुडनल
 - (C) विश्लेषणात्मक
 - (D) स्पष्टीकरणात्मक
- 59. खालीलपैकी कोणती नमुना पद्धत भारतातील पुरुष व महिलांमधील 1988, 1998, 2008 आणि 2018 या वर्षातील मधुमेहाचे प्रमाण अभ्यासण्यास उपयुक्त आहे ?
 - (A) क्लस्टर नमुना पद्धत
 - (B) सिस्टिमॅटिक नमुना पद्धत
 - (C) कन्व्हिनिअन्स् नमुना पद्धत
 - (D) स्ट्रॅटिफाईड रॅण्डम नमुना पद्धत
- 60. औपचारिक अभ्यासाचा उद्देश खालीलपैकी हा
 असतो :
 - (A) भविष्यातील संशोधन कार्य शोधणे
 - (B) विषयाची समज विस्तारणे
 - (C) सिद्धांत तपासणे
 - (D) सिद्धांत तयार करणे

61.	Oleic acid is an example of :	61.	ओलिक ॲसिड हे खालीलचे उदाहरण आहे :
	(A) Saturated fatty acid		(A) संपृक्त स्निग्धाम्लं
	(B) Polyunsaturated fatty acid		(B) बहुअसंपृक्त स्निग्धाम्लं
	(C) Medium chain fatty acid		(C) मध्यम साखळीचे स्निग्धाम्लं
	(D) Mono unsaturated fatty acid		(D) एक असंपृक्त स्निग्धाम्लं
62.	Stability of egg white foam can be increased by adding :	62.	अंड्यातील पांढऱ्या फेसाची स्थिरता खालीलपैकी कशाने वाढविता येते ?
	(A) Cream of Tartar		(A) क्रीम ऑफ टार्टर
	(B) Fat		(B) स्निग्ध
	(C) Salt		(C) मीठ
	(D) Water		(D) पाणी
63.	MPN test is used for the analysis of :	63.	एम.पी.एन. टेस्ट खालीलपैकी कशाचे परीक्षण करते ?
	(A) Meat		(A) मांस
	(B) Blood		(B) रक्त
	(C) Water		(C) पाणी
	(D) Fish		(D) मासे
64.	Maltodextrins are prepared from :	64.	माल्टोडेक्सट्रिन खालीलपैकी कशा पासून बनविले जातात ?
	(A) Sago starch		(A) साबूदाण्यातील स्टार्च
	(B) Corn starch		(B) कॉर्न स्टार्च
	(C) Milk		(C) दूध
	(D) Barley		(D) बार्ली
65.	Olestra is an example of :	65.	ओलेस्ट्रा हे खालीलचे उदाहरण आहे :
	(A) Fat substitute		(A) स्निग्धाचे पर्यायी
	(B) Sweetener		(B) गोडी आणणारा पदार्थ
	(C) Protein supplement		(C) प्रोटीन सप्लीमेंट
	(D) Multivitamin supplement		(D) मल्टीव्हिटॅमिन सप्लीमेंट
	9	1	ΠΤΟ

[**P.T.O.**

66.	MMR vaccination protects children against measles, mumps and	66.	एमएमआरची लस मुलांना गोवर, गालगुंड आणि पासून संरक्षण देते.
	(A) Rheumatic fever		(A) ऱ्हुमॅटीक ज्वर
	(B) Rubella		(B) रुबेला
	(C) Respiratory tract infection		(C) श्वसन संस्थेचा संसर्ग
	(D) Rickets		(D) मुडदूस
67.	Collagen formation in the body requires :	67.	शरीरामध्ये कोलॅजिनच्या निर्मितीसाठी खालीलपैकी काय लागते ?
	(A) Zinc		(A) जस्त
	(B) Iron		(B) लोह
	(C) Vitamin C		(C) जीवनसत्त्व क
	(D) Vitamin D		(D) जीवनसत्त्व ड
68.	Which of the following vitamins provides the cofactor for the transfer of one-carbon units ?	68.	खालीलपैकी कोणते जीवनसत्त्व 1-कार्बन युनिटच्या बदलीसाठी सहघटक प्रदान करते ?
	(A) Thiamine		(A) थायामिन
	(B) Riboflavin		(B) रायबोफ्लेविन
	(C) Niacin		(C) नियासिन
	(D) Folate		(D) फोलेट
69.	Type of menu planned in a hospital food service.	69.	रुग्णालयातील अन्नसेवेत नियोजित केला जाणारा मेनूचा प्रकार खालीलपैकी कोणता ?
	(A) a' la carte		(A) आ-ला-कार्ट
	(B) Table d' hote		(B) ताब्ले द् होत्
	(C) Cyclic		(C) सायक्लिक
	(D) Buffet		(D) बफे

- 70. Infant mortality rate is difined as :
 - (A) The number of babies dying in the first year of life per 1000 live births
 - (B) The number of babies dying before one month per 1000 live births
 - (C) The number of children dying between 1 to 4 years of life per 1000 live births
 - (D) The number of children dying between 1 to 2 years of life per 1000 live births
- 71. Ketoacidosis is associated with :
 - (A) Liver Diseases
 - (B) Burns
 - (C) Cancer
 - (D) Diabetes
- 72. The hormone that stimulates appetite and known as hunger hormone :
 - (A) Leptin
 - (B) Ghrelin
 - (C) Insulin
 - (D) Estrogen

- 70. अर्भकांच्या मृत्यूच्या दराची व्याख्या म्हणजे :
 - (A) दरवर्षी जन्मणाऱ्या 1000 बालकांमागे, पहिल्या वर्षात मृत्यू पावणाऱ्या बालकांची संख्या
 - (B) दरवर्षी जन्मणाऱ्या 1000 बालकांमागे, जन्मानंतर पहिल्या महिन्यात मृत्यू पावणाऱ्या बालकांची संख्या
 - (C) दरवर्षी जन्मणाऱ्या 1000 बालकांमागे, 1
 ते 4 वर्षा दरम्यानची मृत्युमुखी पडणाऱ्या बालकांची संख्या
 - (D) दरवर्षी जन्मणाऱ्या 1000 बालकांमागे, 1
 ते 2 वर्षा दरम्यानची मृत्युमुखी पडणाऱ्या बालकांची संख्या
- 71. किटोॲसिडोसिस् खालीलपैकी कशाशी संबंधित आहे ?
 - (A) यकृताचे आजार
 - (B) भाजणे
 - (C) कर्क रोग
 - (D) मधुमेह
- 72. संप्रेरक जे भूक उत्तेजित करते आणि भुकेचे संप्रेरक म्हणून ओळखले जाते, त्यास खालीलपैकी काय म्हणतात ?
 - (A) लेप्टीन
 - (B) घ्रेलीन
 - (C) इन्सुलिन
 - (D) इस्ट्रोजन

- 73. Test used for the assessment of thiamin status is :
 - (A) Erythrocyte Glutathione Reductase Test
 - (B) FIGLU Test
 - (C) Relative Dose Response Test
 - (D) Erythrocyte Transketolase Activity Test
- 74. In the respondents are expected to report the consumption of each food for a specific period.
 - (A) Food inventory method
 - (B) Food frequency
 - $(C) \ \ Food \ \ record$
 - (D) Diet diary
- 75. Which of the following is a benefit of physical fitness ?
 - (A) Decrease in lean body mass
 - (B) Increased bone density
 - (C) Increased risk of cardiovascular disease
 - (D) Impaired immune system

- खालीलपैकी कोणती चाचणी थायामिनच्या दर्जाचे मूल्यमापन करणारी चाचणी आहे ?
 - (A) एरिथ्रोसाईट ग्लुटाथायॉन रिडक्टेज चाचणी(टेस्ट)
 - (B) एफआयजीएलयु चाचणी
 - (C) रिलेटीव्ह डोस रिसपॉन्स चाचणी
 - (D) एरिथ्रोसाईट ट्रान्सकिटोलेज ॲक्टीव्हीटी चाचणी
- 74. खालील कशामध्ये प्रतिसाद देणाऱ्याकडून विशिष्ट कालावधीसाठी प्रत्येक खाद्यपदार्थाचा अहवाल देण्यासाठी प्रतिसाद देण्याची अपेक्षा केली जाते ?
 - (A) फूड इन्व्हेंटरी मेथड
 - (B) फूड फ्रिक्वेंसी
 - (C) फूड रेकॉर्ड
 - (D) डाएट डायरी
- 75. खालीलपैकी कोणता शारीरिक तंदुरुस्तीचा फायदा
 - आहे ?
 - (A) लीन बॉडी मास कमी होणे
 - (B) हाडांची घनता वाढणे
 - (C) हृदयरोगांची जोखीम वाढणे
 - (D) प्रतिकार देणारी यंत्रणा खराब होणे

76. Caustic soda is a detergent used in :

- (A) Handwash liquid
- (B) Cleaning glassware and aluminium
- (C) Cleaning silverware
- (D) Cleaning wooden surfaces
- 77. Keratomalacia can lead to :
 - (A) Conjunctival xerosis
 - (B) Bitots spots
 - (C) Night-blindness
 - (D) Melting and wasting of cornea
- 78. Which of the following components of fitness is defined as the body's ability to sustain prolonged exercise ?
 - (A) Body composition
 - (B) Flexibility
 - (C) Agility
 - (D) Cardiorespiratory endurance
- 79. Wool can be identified under microscope by :
 - (A) Twists
 - (B) Striations
 - (C) Scales
 - (D) Speckles

- JUN 17220/II—C 76. कॉस्टीक सोडा खालीलपैकी कशामध्ये डिटर्जंट म्हणून वापरला जातो ? (A) हॅंण्डवॉश लिक्वीड (B) काचेची भांडी आणि ॲल्युमिनियम स्वच्छ करण्यासाठी (C) चांदीची भांडी स्वच्छ करण्यासाठी (D) लाकडी पृष्ठभाग स्वच्छ करण्यासाठी 77. केरॅटोमलेशियामुळे खालीलपैकी काय होऊ शकते ? (A) कंजक्टायव्हल झेरॉसिस (B) बिटॉट स्पॉटस् (C) रातांधळेपणा
 - (D) कॉर्नियाचे विरघळणे आणि झडणे
- 78. तंदुरुस्तीच्या खालील घटकांपैकी कोणता घटक, दीर्घकाळ व्यायाम करण्यासाठी शरीराची क्षमता टिकवून ठेवतो ?
 - (A) बॉडी कॉम्पोझिशन
 - (B) लवचिकता
 - (C) चपलता
 - (D) कार्डिओरेस्पिरेटरी एण्ड्युरन्स
- 79. सूक्ष्मदर्शकयंत्राखाली ऊनी तंतू व्दारा ओळखला जाऊ शकतो :
 - (A) पीळ
 - (B) स्ट्रेएशन्स
 - (C) स्केल्स
 - (D) स्पेकल्स

80.	Tussar, Eri and Muga are types of :	80.	टसर, एरी व मूगा हे प्रकारचे होय :
	(A) Silk		(A) रेशमी
	(B) Cotton		(B) सुती
	(C) Linen		(C) लिनन
	(D) Jute		(D) ज्युट
81.	A weave characterised by floats on its surface is :	81.	वीण तिच्या पृष्ठभागावर असणाऱ्या तरंगांनी वैशिष्टपूर्ण असते :
	(A) Herringbone		(A) हेरिंगबोन
	(B) Satin		(B) सॅटिन
	(C) Plain		(C) साधी
	(D) Twill		(D) ट्विल
82.	is a finish produced by	82.	ही परिसज्जा करून कापडामध्ये
	pressing a raised design into a fabric.		उठावरदार डीझाइनची निर्मिती केली जाते.
	(A) Calendering		(A) कॅलेंडरींग
	(B) Napping		(B) नॅपींग
	(C) Embossing		(C) एम्बॉसिंग
	(D) Singing		(D) सिंजिंग
83.	Beam dyeing is used to dye :	83.	बीम रंगणी प्रक्रिया ही हे रंगविण्यासाठी वापरली
	(A) Fibers		जाते :
	(B) Yarns		(A) तंतू(B) धागे
	(C) Fabrics		(D) जापड
	(D) Felts		(D) फेल्ट

84. The traditional embroidery of Bengal which mainly used darning stitch is :

- (A) Kasuti
- (B) Kantha
- (C) Phulkari
- (D) Kashida
- 85. Colour fastners to rubbing can be tested by :
 - (A) Fade-O-Meter
 - (B) Launder-O-Meter
 - (C) Elmendorf Tester
 - (D) Crockmeter
- 86. fabrics are made from fibers that do not require pesticides or chemicals to grow.
 - (A) Up-cycled
 - (B) Regenerated
 - (C) Eco-friendly
 - (D) Re-cycled
- 87. Textile materials used to increase soil stability and provide erosion control are called :
 - (A) Nanotextile
 - (B) Geotextile
 - (C) Agrotextile
 - (D) Eco-friendly textile

- 84. बंगाळच्या परंपरागत भरतकामामध्ये मुख्यत्वे डार्निंग टाका वापरला जातो :
 - (A) कसुती
 - (B) कांथा
 - (C) फूलकारी
 - (D) कशिदा
- 85. घर्षणाप्रती रंगाचा पक्केपणा परीक्षणाने केला जाऊ शकतो :
 - (A) फेड-ओ-मीटर
 - (B) लॉंड्रोमीटर
 - (C) एलमेनडॉर्फ टेस्टर
 - (D) क्रॉकमीटर
- 86. ही कापडे अशा तंतूपासून बनवतात की जे तंतू वाढविण्यासाठी कीटकनाशके किंवा रसायनांची गरज भासत नाही.
 - (A) अप-सायकल्ड
 - (B) रिजनरेटेड
 - (C) इको-फ्रेंडली
 - (D) रिसायकल्ड
- 87. टेक्सटाइल मटेरिअल्सचा वापर मृदेची स्थिरता वाढविण्यासाठी व क्षरण नियंत्रण करण्यासाठी केला जातो त्याला म्हणतात :
 - (A) नॅनोटेक्सटाइल
 - (B) जिओटेक्सटाइल
 - (C) ॲग्रोटेक्सटाइल
 - (D) इको-फ्रेंडली टेक्सटाइल

sed to take an individual's body measurements electronically for custom made pattern.

- (A) Boarding
- (B) Bilateral treaty
- (C) Body scanning
- (D) Cataloguing
- 89. part of sewing machine regulates the length of stitches.
 - $(A) \ Feed \ dog$
 - (B) Shuttle race
 - (C) Presser foot
 - (D) Stitch regulator
- 90. The most suitable method of finishing a 'V' shaped neckline is by using :
 - (A) Bias
 - (B) Fitted facing
 - (C) Self-finishing
 - (D) Frill

- हे तयार नमुन्याकरिता व्यर्क्तीच्या शरीराची मापे इलेक्ट्रॉनीक पद्धतीने घेण्यासाठी वापरले जाते.
 - (A) बोर्डींग
 - (B) बायलॅटरल ट्रीटी
 - (C) बॉडी स्कॅनींग
 - (D) कॅटलॉगींग
- 89. ह्या शिलाई मशीनच्या भागाने टाक्यांच्या लांबीवर नियंत्रण ठेवले जाते.
 - (A) फीड डॉग
 - (B) शटल रेस
 - (C) प्रेसर फूट
 - (D) स्टीच रेग्यूलेटर
- 90. 'V' आकाराच्या गळ्याचे फिनीशिंग करण्याची बहुतेक सोईस्कर पद्धत उपयोग करून केली जाते :
 - (A) बायस
 - (B) फिटेड फेसिंग
 - (C) सेल्फ-फीनीशींग
 - (D) फ्रील

- 91.is a fashion characterized by much crowd excitement or emotion.
 - (A) Craze
 - (B) Trend
 - (C) Classic
 - (D) Fad
- 92. Ruffles cut in circular manner from fabric, that fall in folds are known as :
 - (A) Jabot
 - (B) Cascade
 - (C) Cowl
 - (D) Bias
- 93. Which of the following terms is used in Garment Industry ?
 - (A) Colour chart
 - (B) Measurement chart
 - (C) Spec sheet
 - (D) Grade card
- 94. Ability of fabric or yarn to stretch and return to its original shape when tension is released is :
 - (A) Pliability(B) Elasticity
 - (C) Resilience
 - (D) Cohesiveness

- 91. ही फॅशन उत्साह किंवा भावनांच्या गर्दीने वैशिष्टपूर्ण अशी असते.
 - (A) क्रेझ
 - (B) ट्रेंड
 - (C) क्लासिक
 - (D) फॅड
- 92. रफल्स गोलाकार पद्धतीने कापडावर कापल्यानंतर घड्यांच्या रूपात दर्शनीय असते त्याला म्हणतात :
 - (A) जॅबोट
 - (B) कॅसकेड
 - (C) काऊल
 - (D) बायस
- 93. तयार कपड्यांच्या उद्योगामध्ये खालीलपैकी कोणती संज्ञा वापरली जाते ?
 - (A) कलर चार्ट
 - (B) मोजमाप चार्ट
 - (C) स्पेक शीट
 - (D) ग्रेड कार्ड
- 94. कापड किंवा धाग्याची ताणण्याची क्षमता व ताण सोडल्यानंतर पूर्व आकारात परत येण्याची क्षमता म्हणजे होय :
 - (A) प्लायबिलीटी
 - (B) इलास्टीसीटी
 - (C) रेझिलिअन्स
 - (D) कोहेजिवनेस

- 95. Kneading and squeezing method is used for washing Viscose Rayon because it :
 - (A) has a smooth surface
 - (B) has low wet strength
 - (C) is expensive
 - (D) has poor absorption
- 96. In the care label system developed by ASTM, a triangle indicates :
 - (A) Drying
 - (B) Bleaching
 - (C) Ironing
 - (D) Drycleaning
- 97. What is meant by suspended ceiling ?
 - (A) Panels directly glued to the ceiling
 - (B) A series of soffits that surround the room
 - (C) A finished ceiling hung from the ceiling by series of wires
 - (D) A series of beams and panels making ceiling system
- 95. व्हिस्कोज रेयॉनला धृण्याकरिता 'निडींग व स्क्विजिंग' पद्धती वापरली जाते : (A) त्याचा पृष्ठभाग गुळगुळीत असतो (B) ओल्या कपड्याला मजबूतपणा कमी असतो (C) महाग आहे (D) शोषकता कमी असते 96. ए.एस.टी.एम. ने विकसित केलेल्या केअर लेबलच्या प्रणालीत, त्रिकोण दर्शविते : (A) ड्राईंग (B) ब्लिचिंग (C) आयर्निंग (D) ड्रायक्लीनींग 97. ससपेंडेड सिलिंग म्हणजे काय ? (A) पॅनेल्स प्रत्यक्षपणे सिलिंगला लावणे (B) खोलीच्या सभोवती वापरले जाणारे अनेक सॉफिटस् (C) छतापासून अनेक वायर्सच्या मदतीने लटकविलेले तयार सिलिंग (D) छताची रचना करणारे अनेक बीम्स आणि पॅनेल्स

98. 1	In dynamic muscular work :	98.	स्नायूंनी केल्या जाणाऱ्या गतिमान क्रियांमध्ये :
	(A) The blood flow to muscles is reduced		(A) स्नायूंना होणारा रक्तपुरविठा कमी होतो
	(B) The blood flow to muscles is		(B) स्नायूंना होणारा रक्तपुरविठा वाढतो
	increased		(C) रक्त पुरविठ्याच्या पातळीमध्ये कोणताही
	(C) There is no change in blood flow level		बदल होत नाही
	(D) There is reduction in heart rate		(D) हृदयाची गती कमी होते
99.	Which of the following is housing	99.	खालीलपैकी कोणती गृह वित्त संस्था आहे ?
:	finance agency ?		(A) एम एस ई बी
	(A) MSEB		(B) एच डी एफ सी
	(B) HDFC		
	(C) IRDA		(C) आय आर डी ए
	(D) BSNL		(D) बी एस एन एल
100.	Split complementary colour scheme	100	. विभक्त विरोधी रंगसंवादामध्ये खालीलपैकी कोणते
	uses :		रंग वापरले जातात ?
	(A) Opposite colours		(A) विरोधी रंग
	(B) Adjacent colour		(B) समीप रंग
	(C) Adjacent colours to opposite		(α) from $\frac{1}{100}$ $\frac{1}{100}$ $\frac{1}{100}$
	colour		(C) विरोधी रंगाचे समीप रंग
	(D) Non-adjacent colour		(D) समीप नसलेले रंग

Space for Rough Work कच्चे कार्य के लिए स्थान